

UDSKIFTNING AF DISKUS I LÆNDERYGGEN (LUMBAL DISKUSPROTESE)

CFR hospitaler

DISKUS DEGENERATION I LÆNDEN OG DISKUSPROTESER

Lændesmerter kan have mange årsager. En af de hyppigste er aldersbetinget degeneration af diskus (bruskskiverne mellem hvirvellegemeerne i rygsøjlen). Der findes en diskus mellem hvert hvirvellegeme, og disse fungerer som en stødpude og bevægeenhed. Den raske diskus sikrer således både styrke og fleksibilitet i ryggen.

Efterhånden som man bliver ældre, degenererer diskus hos de fleste og mister dermed sin normale mekaniske egenskab. Sammenfaldet af diskushøjden betyder, at der bliver dårlig plads i nervekanalen og i åbningerne mellem hvirvlerne, hvor nerverne passerer ud af kanalen. Dette giver nervetryksymptomer med smerter i ben og evt. nerveudfald. Irritationen omkring diskus kan medføre kroniske rygmerter. Denne proces kaldes ofte DDD (Degenerative Disc Disease). Denne tilstand er betinget af primært alders- og genetiske faktorer.

Som en af mulighederne kan diskus degeneration behandles ved indsættelse af en såkaldt diskusprotese. En diskusprotese er et kunstigt led, der sikrer, at bevægeligheden i ryggen bevares.

Princippet er identisk med det vi kender fra indsættelse af proteser i hofter, knæ og skuldrer. Ved at erstatte disken med en protese fjerner man den smerteudløsende årsag, og tillader den oprindelige fleksibilitet i ryggen. Behandlingen adskiller sig fra den traditionelle behandling, hvor man ved operation gør en del af lænden stiv.

Diskusproteser har været en reel behandlingsmulighed i Europa siden 1990'erne. Metoden har været godkendt af de amerikanske sundhedsmyndigheder (FDA) siden 2004 og er i dag også godkendt af mange europæiske sundhedsmyndigheder – bl.a. de engelske (NICE).

I Danmark er proteseoperationer karakteriseret af Sundhedsstyrelsen som en udviklingsfunktion, hvilket betyder, at der er krav om opfølgning og indsamling af data omkring operationerne og langtidseffekten af disse. CFR Hospitaler er det eneste privathospital i Danmark, der er godkendt af Sundhedsstyrelsen til at foretage disse operationer. Alle operationer indrapporteres desuden til en national rygdatabase, således at udviklingen hele tiden kan følges.

OPERATIONSPROCEDURE

Ved operationen fjerner lægen den degenererede diskus og indsætter i stedet et kunstigt led som erstatning for hele diskus. Dermed tillader man fortsat bevægelighed i ryggen på det opererede sted samtidig med, at man genskaber højden i leddet, og dermed giver plads til at nerverne igen kan passere.

Da man genskaber anatomien omkring facettled og de øvrige strukturer, fjernes den skæve belastning af disse led, hvilket også virker smertereducerende.

Protesen findes i forskellige designs udviklet af producenter af implantater. Nogle er ren metal, nogle har en plastdel imellem to metaldele; der er ikke videnskabeligt belæg for, hvilket design der er bedst. Metallet er medicinsk chrome-cobolt eller titanium.

Operationen foretages gennem maven med et efterfølgende ar lige under navlen. Selve operationen tager 1-2 timer og foregår i fuld bedøvelse.

RISICI

Alle operationer indebærer en vis risiko. Ved operationer i nærheden af rygsøjlen, kan der ske skade på nervestrukturer – dette er meget sjældent, det vil sige under 1%. Ligeledes kan man se blødning eller skade på organer. Disse er ligeledes meget sjældne. På CFR Hospitaler er disse komplikationer ikke set efter indsættelse af mere end 400 proteser.

Hyppigere ses gener i benene grundet påvirkning af det autonome (automatiske) nervesystem, som kan føre til midlertidig varme og ubehag og nedsat svedtendens. Dette svinder oftest efter 2-3 måneder.

RESULTAT AF OPERATIONEN

Opgørelser fra CFR Hospitaler med efterundersøgelse af 120 patienter viser, at i gennemsnit er 80% meget tilfredse med resultatet af operationen. Dette svarer til, hvad man har set ved lodtrækningsstudier fra udlandet. Dette betyder dog også, at ikke alle bliver fuldt tilfredse med resultatet, hvilket kan skyldes, at andre forhold end den degenererede diskus var årsag til smerterne.

Der findes i dag mange publicerede lodtrækningsstudier, hvor diskusprotese er sammenlignet med stivgørende kirurgi. For de fleste af disse studier er resultaterne af protesekirurgi lige så gode som stivgørende kirurgi, men ikke statistisk bevist bedre på kort sigt. For den protesetype, der anvendes på CFR Hospitaler, har et lodtrækningsstudie på et stort antal patienter vist, at protesepatienterne føler sig statistisk bedre end kontrolgruppen, når man genundersøger dem efter 2 år.

LANGTIDSRESULTATER

For alle nyudviklede behandlingsmetoder går der mange år, før man afklarer, hvad der sker på lang sigt. Diskusproteser er brugt i snart 20 år, men de store kontrollerede undersøgelser har kørt i noget over 10 år, så der vil yderligere forløbe noget tid, før man kan sige, om proteserne holder hele livet, eller om der kommer nye problemer efter fx 20 eller 30 år. Man ved, at der ved stivgørende behandlinger kommer mere slid på det næste niveau i rygsøjlen. Dette skulle gerne undgås med proteseindsættelse, men beviset for, at dette er tilfældet, vil først kunne konstateres efter mange års brug af metoden.

EFTERFORLØB

Du udskrives 2-3 dage efter operationen. Dagen efter din operation påbegynder du genoptræning. Træningen foregår under vejledning fra en erfaren fysioterapeut, og efter udskrivelse bør du fortsætte med hjemmetræning i henhold til instruks.

Trådene fjernes ca. 10 dage efter operationen hos din egen læge, og der vil være efterfølgende ambulant kontrol hos den læge, der har opereret dig efter 10 til 12 uger. Ofte vil man til kontrolbesøget tage et røntgenbillede.

Efterforløbet tager oftest uger til måneder med gradvis bedring til mindre smerte eller smertefrihed. Der er stor forskel på, hvordan det forløber; Nogle er smertefri tidligt, andre bliver gradvist bedre over mange måneder.

Det er vigtigt, at du er bekendt med dette på forhånd og er realistisk omkring forløbet, og den tid det tager. Endeligt er det vigtigt, at du er indforstået med, at du på forhånd ikke kan garanteres fuldstændig smertefrihed.

YDERLIGERE SPØRGSMÅL

Har du yderligere spørgsmål i forbindelse med din behandling, er du naturligvis altid velkommen til at kontakte os.

Hellerup: 39 77 70 70

Lyngby: 39 77 70 70

Odense: 65 48 70 70

Skørping: 98 39 22 44

Info@cfrhospitaler.dk

www.cfrhospitaler.dk

Med venlig hilsen

CFR Hospitaler